

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain sekä tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan perintö- ja lahjaverolain veroasteikkoon ja veroa määrättäessä hyväksi luet-taviin vähennyksiin tehtäväksi rahanarvon alene-misestä johtuvat tarkistukset. Vähennyksiä ehdo-tetaan korotettaviksi 50 prosentilla. Myös tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n sivuperinnön ja -lahjan

veronalaisuutta kunnallisverotuksessa koskeva alaraja ehdotetaan korotettavaksi 10 000 markas-ta 15 000 markkaan eli samaksi kuin perinnön ja lahjan verotettava alaraja.

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioe-sitykseen.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Perintö- ja lahjaverolain (378/40) mukaan so-vellettava veroasteikko ja veroa määrättäessä myönnettävät vähennykset ovat olleet voimassa nykyisessä muodossaan 1 päivästä toukokuuta 1979 lukien (318/79). Edellisen kerran asteikkoja ja vähennyksiä oli tarkistettu vuoden 1960 alusta voimaantulleella lailla (520/59). Kunnallisvero-tuksessa on sivuperinnöllä ja -lahjalla ollut veron-alainen alaraja vasta vuodesta 1980, jolloin tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 1 kohta muutettiin lisäämällä siihen sama 10 000 markan raja, joka oli perinnön ja lahjan verotettava alaraja perintö- ja lahjaverolaissa 1 päivästä tou-kokuuta 1979 lukien. Tätä ennen sivuperinnön ja -lahjan koko määrä oli ollut veronalainen kun-nallisverotuksessa.

Perintöjen ja lahjojen arvot ovat yleisen hinta-tason nousun johdosta nousseet, minkä vuoksi myös veron tuotto on noussut. Perintöjen vero-

tettavien määrien nousuun on useita syitä. Ylei-nen varallisuuden kasvu on vaikuttanut siihen, että jäämistöissä on aikaisempaa enemmän varo-ja. Myös eräiden varallisuuslajien verotusarvojen määräämistavan uudistaminen lähelle käypiä ar-voja on vaikuttanut verotettavien perintöosuuk-sien määrien nousuun. Lisäksi on perintöosuuk-sien markkamäärien nousuun vaikuttanut se, että kuolinpesien osakkaiden lukumäärä on nykyisin pienempi kuin ennen. Kun suhteellisesti ottaen pienetkin perintöosuudet ovat joutuneet melko ankaran verotuksen kohteeksi, ehdotetaan asteik-koa ja vähennysten markkamääriä tarkistettaviksi. Asteikon verotettavan osuuden arvot ehdotetaan korotettaviksi 50 prosentilla. Veroprocentit sen sijaan ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan. Vähennysten markkamääriä ehdotetaan korotetta-viksi 50 prosentilla. Verotettavan perintöosuuden ja lahjan samoin kuin kunnallisverotuksessa vero-tettavan niin sanotun sivuperinnön ja -lahjan alaraja ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 10 000 markasta 15 000 markkaan.

Muutosehdotuksia selostetaan tarkemmin yksityiskohtaisissa perusteluissa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Perintö- ja lahjaveroa maksuunpantiin 354 miljoonaa markkaa vuonna 1984. Kun verovelvollisuuden alkamisen ja veron erääntymisen välillä on melko pitkä aika, muutos vaikuttaa

valtion verotuloihin vuonna 1986 vain osittain. Karkean arvion mukaan ehdotettu muutos alentaisi perintö- ja lahjaveron tuottoa vuonna 1986 noin 40 miljoonaa markkaa.

Vuodelta 1983 toimitetussa verotuksessa määrättiin veroa noin 13 000 sivuperinnöstä ja -lahjasta. Tämän perusteella voidaan vuodelta 1986 maksuunpantavien kunnallisveron, kirkollisveron ja kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen määrän arvioida alenevan runsaalla 10 miljoonalla markalla.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Perintö- ja lahjaverolaki

12 §. Pykälässä on lueteltu veronalaisesta perintöosuudesta tehtävät vähennykset. Näiden vähennysten markkamääriä ehdotetaan muutettaviksi seuraavasti:

1) kohdassa säädetty perinnönjättäjän puolisol-le myönnettävä vähennys ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 25 000 markasta 37 500 markkaan;

2) kohdassa säädetty alaikäiselle perinnönjättäjän lapselle tai ottolapselle taikka lapsenlapselle myönnettävä vähennys ehdotetaan korotettavaksi 5 000 markasta 7 500 markkaan. Tämän vähennyksen lisäksi tällaisella perillisellä on oikeus vähennykseen, joka myönnetään jokaiselta vuodelta, jonka hän on alle 18 vuoden. Tämä vähennys ehdotetaan korotettavaksi 1 000 markasta 1 500 markkaan;

3) kohdassa säädetään perinnönjättäjän sellaiselle lapselle tai ottolapselle tai näiden rintaperilliselle, joka on ansiotyöhön kykenemätön invalideetin vuoksi, myönnettäväksi 10 000 markan vähennys. Tämä vähennys ehdotetaan korotettavaksi 15 000 markkaan;

4) kohdan mukaan ennen perinnönjättäjän kuolemaa vähintään 10 vuotta hänen palveluksessaan olleelle ja häntä hoitaneelle henkilölle myönnettävä 5 000 markan vähennys ehdotetaan korotettavaksi 7 500 markkaan;

5) kohdassa oleva vähennys, joka myönnetään perinnönjättäjän puolisol-le, lapselle tai ottolapselle tai näiden rintaperilliselle, jos perintöosu-

teen kuuluu vaatteita ja muuta asuntoirtoaimistoa, ehdotetaan korotettavaksi 15 000 markkaan.

13 §. Verovapaan perintöosuuden määrä ehdotetaan korotettavaksi 15 000 markkaan.

14 §. Pykälään sisältyy uusi veroasteikko, jossa verotettavan osuuden arvojen markkamääriä on korotettu 50 prosentilla. Veroprosentit on säilytetty ennallaan.

19 §. Eräistä perintö- ja lahjaverolain 19 §:ssä mainituista lahjoista ei ole suoritettava lahjaveroa. Pykälän 2 kohdassa säädetty lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettujen huone- ja talouskalujen, vaatteiden sekä muun asuntoirtoaimiston verovapaa enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 15 000 markkaan. Pykälän 4 kohdan mukaan, jos lahjansaaja kahden vuoden kuluessa on saanut samalta antajalta useita lahjoja, joiden arvo on alle veronalaisen rajan, niistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään alarajaan. Verotettava alaraja ehdotetaan myös näissä tapauksissa nostettavaksi 15 000 markkaan.

1.2. Tulo- ja varallisuusverolaki

22 §. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa olevan niin sanotun sivuperinnön ja -lahjan sekä perintökaaren 8 luvussa tarkoitetun avustuksen tai hyvityksen veronalainen alaraja ehdotetaan korotettavaksi 10 000 markasta 15 000 markkaan eli samaksi kuin verotettavan perintöosuuden ja lahjan alaraja.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan saatettaviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986. Perintö- ja lahjaverolakia sovellettaisiin niihin tapauksiin, joissa verovelvollisuus alkaa, eli perinnönjättäjä on kuollut tai lahja on saatu, lain voimaantulopäivänä tai sen

jälkeen. Tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain 12—14 § ja 19 §:n 2 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa (318/79), näin kuuluviksi:

12 §

Veronalaisesta perintöosuudesta saavat vähentää:

1) perinnönjättäjän puoliso 37 500 markkaa;
2) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka verovelvollisuuden alkaessa ei ole täyttänyt kahdeksatoista vuotta, 7 500 markkaa sekä sen lisäksi 1 500 markkaa jokaiselta täydeltä vuodelta, jonka hän on alle kahdeksantoista vuoden iän;

3) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuneen pysyvän haitan tähden on ansiotyöhön kykenemätön, edellisessä kohdassa mainittujen määrien lisäksi 15 000 markkaa;

4) vähintään viimeiset kymmenen vuotta ennen perinnönjättäjän kuolemaa hänen palveluksessaan ollut ja häntä hoitanut henkilö 7 500 markkaa; sekä

5) perinnönjättäjän puoliso ja perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, milloin jäämistöön sisältyy perinnönjättäjän kotiin kuuluneita huone- ja talouskaluja, vaatteita sekä muuta asuntoirtoaimistoa, tällaisen omaisuuden osalta sen arvon, enintään kuitenkin 15 000 markkaa perintöosuutta kohti.

13 §

Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 15 000 markkaan, se on verosta vapaa.

14 §

Perintöveroa maksetaan:

I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla	Vero-% yli mene- västä osasta
mk	mk	
15 000—	37 500	6
37 500—	75 000	8
75 000—	150 000	10
150 000—	300 000	11
300 000—	450 000	12
450 000—	750 000	12,5
750 000—	1 050 000	13
1 050 000—	2 100 000	13,5
2 100 000—		14

II veroluokassa asteikon mukainen vero kaksinkertaisena; ja

III veroluokassa asteikon mukainen vero kolminkertaisena.

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

2) huone- ja talouskaluista, vaatteista sekä muusta asuntoirtoaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaisesti käytettäväksi, kun lahjan arvo ei ole 15 000 markkaa suurempi;

4) muusta lahjasta, jonka arvo on 15 000 markkaa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaja kahden vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986. Sitä sovelletaan niihin tapauksiin, joissa verovelvollisuus alkaa lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki**tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on 15 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (464/84), näin kuuluvaksi:

22 §

Veronalaiseksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, perintökaaren 8 luvussa tarkoitettuna avustuksena tai hyvityksenä, testamentilla taikka lahjana, paitsi edellä 20 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, edellä tarkoitettusta avustuksesta tai hyvityksestä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisolle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suori-

tettava veroa kunnalle siltä osin kuin samalta perittävältä saadun perinnön, edellä tarkoitettun avustuksen tai hyvityksen taikka testamentin yhteinen arvo ylittää 15 000 markkaa taikka samalta antajalta verovuoden aikana saatujen lahjojen arvo ylittää 15 000 markkaa;

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Ahti Pekkala*

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain 12—14 § ja 19 §:n 2 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa (318/79), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §.

Veronalaisesta perintöosuudesta saavat vähentää:

1) perinnönjättäjän puoliso 25 000 markkaa;
2) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka verovelvollisuuden alkaessa ei ole täyttänyt kahdeksaatoista vuotta, 5 000 markkaa sekä sen lisäksi 1 000 markkaa jokaiselta täydeltä vuodelta, jonka hän on alle kahdeksantoista vuoden iän;

3) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuneen pysyvän haitan tähden on ansiotyöhön kykenemätön, edellisessä kohdassa mainittujen määrien lisäksi 10 000 markkaa;

4) vähintään viimeiset kymmenen vuotta ennen perinnönjättäjän kuolemaa hänen palveluksessaan ollut ja häntä hoitanut henkilö 5 000 markkaa; sekä

5) perinnönjättäjän puoliso ja perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, milloin jäämistöön sisältyy perinnönjättäjän kotiin kuuluneita huone- ja talouskaluja, vaatteita sekä muuta asuntoirtoaimistoa, tällaisen omaisuuden osalta sen arvon, enintään kuitenkin 10 000 markkaa perintöosuutta kohti.

13 §.

Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 10 000 markkaan, se on verosta vapaa.

14 §.

Perintöveroa maksetaan:
I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

12 §

Veronalaisesta perintöosuudesta saavat vähentää:

1) perinnönjättäjän puoliso 37 500 markkaa;
2) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka verovelvollisuuden alkaessa ei ole täyttänyt kahdeksaatoista vuotta, 7 500 markkaa sekä sen lisäksi 1 500 markkaa jokaiselta täydeltä vuodelta, jonka hän on alle kahdeksantoista vuoden iän;

3) sellainen perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, joka sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuneen pysyvän haitan tähden on ansiotyöhön kykenemätön, edellisessä kohdassa mainittujen määrien lisäksi 15 000 markkaa;

4) vähintään viimeiset kymmenen vuotta ennen perinnönjättäjän kuolemaa hänen palveluksessaan ollut ja häntä hoitanut henkilö 7 500 markkaa; sekä

5) perinnönjättäjän puoliso ja perinnönjättäjän lapsi tai ottolapsi tahi näiden rintaperillinen, milloin jäämistöön sisältyy perinnönjättäjän kotiin kuuluneita huone- ja talouskaluja, vaatteita sekä muuta asuntoirtoaimistoa, tällaisen omaisuuden osalta sen arvon, enintään kuitenkin 15 000 markkaa perintöosuutta kohti.

13 §

Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 15 000 markkaan, se on verosta vapaa.

14 §

Perintöveroa maksetaan:
I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Verotettavan osuuden arvo	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla	Vero-% yli mene- västä osasta
mk	mk	
10 000— 25 000	200	6
25 000— 50 000	1 100	8
50 000— 100 000	3 100	10
100 000— 200 000	8 100	11
200 000— 300 000	19 100	12
300 000— 500 000	31 100	12,5
500 000— 700 000	56 100	13
700 000— 1 400 000	82 100	13,5
1 400 000—	176 600	14

Verotettavan osuuden arvo	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla	Vero-% yli mene- västä osasta
mk	mk	
15 000— 37 500	200	6
37 500— 75 000	1 550	8
75 000— 150 000	4 550	10
150 000— 300 000	12 050	11
300 000— 450 000	28 550	12
450 000— 750 000	46 550	12,5
750 000— 1 050 000	84 050	13
1 050 000— 2 100 000	123 050	13,5
2 100 000—	264 800	14

II veroluokassa asteikon mukainen vero kaksinkertaisena; ja

III veroluokassa asteikon mukainen vero kolminkertaisena.

19 §.

Lahjaveroa ei suoriteta:

2) huone- ja talouskaluista, vaatteista sekä muusta asuntoirtaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaaajan tai hänen perheensä henkilökohtaisesti käytettäväksi, kun lahjan arvo ei ole 10 000 markkaa suurempi;

4) muusta lahjasta, jonka arvo on 10 000 markkaa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaaja kahden vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

II veroluokassa asteikon mukainen vero kaksinkertaisena; ja

III veroluokassa asteikon mukainen vero kolminkertaisena.

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

2) huone- ja talouskaluista, vaatteista sekä muusta asuntoirtaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaaajan tai hänen perheensä henkilökohtaisesti käytettäväksi, kun lahjan arvo ei ole 15 000 markkaa suurempi;

4) muusta lahjasta, jonka arvo on 15 000 markkaa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaaja kahden vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986. Sitä sovelletaan niihin tapauksiin, joissa verovelvollisuus alkaa lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki**tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain 22 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on 15 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (464/84), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

22 §

Veronalaiseksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, perintökaaren 8 luvussa tarkoitettuna avustuksena tai hyvityksenä, testamentilla taikka lahjana, paitsi edellä 20 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, edellä tarkoitettusta avustuksesta tai hyvityksestä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisolle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suoritettava veroa kunnalle siltä osin kuin samalta perittävältä saadun perinnön, edellä tarkoitettun avustuksen tai hyvityksen taikka testamentin yhteinen arvo ylittää 10 000 markkaa taikka samalta antajalta verovuoden aikana saatujen lahjojen arvo ylittää 10 000 markkaa;

Ehdotus

22 §

Veronalaiseksi tuloksi ei katsota:

1) mitä on saatu avio-oikeuden nojalla, naimaosana tai etuosana jakamattomasta pesästä, perintönä, perintökaaren 8 luvussa tarkoitettuna avustuksena tai hyvityksenä, testamentilla taikka lahjana, paitsi edellä 20 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, kuitenkin niin, että perinnöstä, edellä tarkoitettusta avustuksesta tai hyvityksestä, testamentista tai lahjasta, joka on tullut muulle kuin puolisolle taikka suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevalle perilliselle, on suoritettava veroa kunnalle siltä osin kuin samalta perittävältä saadun perinnön, edellä tarkoitettun avustuksen tai hyvityksen taikka testamentin yhteinen arvo ylittää 15 000 markkaa taikka samalta antajalta verovuoden aikana saatujen lahjojen arvo ylittää 15 000 markkaa;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa.
